

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2025
1/11

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Musayev N.U. – t.f.d., prof.

Urakov D.J. – t.f.d., prof.

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof.

Yermetov A.A. – t.f.d., prof.

Zuyev A.S. – t.f.d., prof.

Jesus Fuensanta. – t.f.d., prof

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof.

Karamyan M.X. – psix.f.d., prof.

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d, prof.

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof.

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof.

Miroslav Ballay – PhD, prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2025

MUNDARIJA

Tarix

Botirov E. Ixtiyoriddin qal'asi: siyosiy markazdan tarixiy yodgorlikka qadar tarix	4
Jumaniyazov S. Xorazm xalqining tarixiy etiket an'analari: qadimgi davrdan hozirgacha	8
Mamatqulov A. Samarqand-Qarshi iqtisodiy rayonining o'ziga xos xususiyatlari (XX asrning 50-80 yillari misolida)	11
Maxkamova R. Участие женщин Узбекистана в социальной жизни в годы Второй мировой войны	14
Nurmuxammadov Sh. Buxoro xonligida toj-u taxt uchun kurash jarayonlarida O'rta Osiyoning janubiy mintaqasining o'rni – Balx misolida (XVII asrning ikkinchi yarmi)	17
Temirova M. Jamoat tartibini saqlash tizimining tarixiy bosqichlari va faoliyati	20
Hamrayev S. Mustaqillik davrida Buxoro amirligi va Rossiya imperiyasi o'rtasidagi elchilik munosabatlarini o'rganilishining asosiy yo'nalishlari	24
Shaydullayeva G. Baqtriya lazuritining Qadimgi Xarappa va Mesopotamiya shaharlariga tarqalishi bo'yicha yozma va arxeologik manbalar	27
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdimitilov D. Davlat xizmatlari: manfaatlar uyg'unligi va ijtimoiy taraqqiyot	30
Abdullayev B. Korrupsiya tushunchasining ijtimoiy-falsafiy talqini va tarixiy shakllanishi	33
Abdullayeva S. Ta'sirchan parlament nazorati – samarali ijro hokimiyati omili	36
Abdullayev A. Davlat boshqaruvidagi etatizm g'oyalarning sufiylik ta'limotidagi talqini	39
Abrarov I. Yoshlarda mafkuraviy immunitetini rivojlantirish va uning istiqboldagi vazifalari	43
Azizov I. Lobbistik va diplomatik ta'sirning xalqaro maydondagi strategik ahamiyati	46
Azimov O. Yosh avlodning ekologik va estetik tafakkurini shakllantirishda san'atning roli	49
Artykbayeva F., Naraliev Sh., Mirzakhmedova Z., Tursynova G. AI and gamification empower foreign language learning	51
Axmedov J. Mintaqaviy va global muammolar sharoitida O'zbekistonning tashqi siyosati	55
Bagibekova H. Badiiy asar tahlili orqali o'quvchilarda ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirishning pedagogik va metodik asoslari	58
Barnayeva A., Davronova F. Fuqarolik jamiyatini shakllantirishda ijtimoiy kapital hamda NNTlarning o'rni	61
Buvajonova M. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida leksikografik kompetentlikni shakllantirishga zamonaviy yondashuv tamoyillari va texnologiyalari	64
G'aybullayev O. O'zbekistonning energetika siyosati: rivojlanish bosqichlari va mintaqaviy integratsiya istiqbollari	67
G'aniyeva N. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish – pedagogik muammo sifatida	71
Davronova F., Raxmatova G. Ekologik xavfsizlik va jamiyat barqaror rivojlanishini ta'minlashda ijtimoiy ekologik siyosatning o'rni	74
Jaysanova Y. The importance of retrospective storytelling in great expectations	77
Jobborov B., Abdushukurova M., Toshmirov S. Sanoat tarmoqlari ta'sirida tuproq fermentlar faolligini o'zgarishi (Surxondaryo viloyati Uzun, Denov, Sariosiyo tumanlari misolida)	81
Ihomova N. O'quvchilar nutqini rivojlantirishda psixolingvistik yondashuvlar	85
Ismailov S. "Prokrastinatsiya" so'rovnomasining o'zbekcha shakli	88
Ismoilov E. Irratsional tenglamalar va tenglamalar sistemasini yechish metodlari	91
Isomiddinov Y. Sharq falsafasi va sun'iy intellekt: al-Farobiy, ibn Sino, Navoiy asarlarida aql konsepsiyasi bilan qiyosiy tahlil	95
Kadirova X. O'qituvchi va dars sifati masalalari: xorij va milliy tajriba	98
Kamolova O. Biologiya darslarini rivojlantiruvchi metodlarning nazariy tahlili (mantiqiy metodlar misolida)	102
Qarshiyev N. Markaziy Osiyo mintaqasida milliy o'zlikni anglash va rivojlantirish borasida partiyalararo muloqot dialogini rivojlantirish mexanizmlari	106
Qilichev F. Globallashuv sharoitida ekologik madaniyatning diniy qadriyatlarda ifodalanishning dialektik xususiyatlari	110
Quvatova D. O'quvchilarda mantiqiy-muhokamaviy fikrlash faoliyat tushunchasining nazariy tahlili	113
Mamatov M. Mustaqil rivojlanish jarayonida ma'naviy hayot va barkamol avlodni tarbiyalashning o'ziga xos jihatlari	116
Mahmudova Sh. Talabalarning lingvo-metodik tafakkurini rivojlantirishning o'ziga xos aspektlari	119
Mirzaraximov B. Turizm fenomeni va umumbashariy qadriyatlar transformatsiyasining aksiologik tahlili	122
Mustafayeva N. Chet til o'qitishda blum taksonomiyasini integratsiya qilish tamoyillari	126
Namozova Z. Sun'iy intellekt va raqamli siyosatning zamonaviy boshqaruv tizimlarida tutgan o'rni: O'zbekiston tajribasi va xalqaro tajriba	129
Naraliev Sh., Artykbayeva F., Bayneeva P., Iztileuova A. The use of artificial intelligence in teaching english (for higher stages students)	132
Norova N., Jobborov B. Biologiya ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy ko'nikmalarini shakllantirishda amaliyotning roli	136
Pulatova Z. The role of teaching english in developing communicative competence of cadets in military higher education	140

Rahmatullayeva N. Ona tili darsliklarida mavjud tinglab tushunish ko'nikmasini rivojlantiruvchi ba'zi topshiriqlar tahliliga doir	143
Rizayeva M. Ona tilidan ta'lim modellari va dars jarayonini loyihalashtirish usullari	146
Rizayeva Sh. Using project-based learning technology to develop the pedagogical responsibility of primary school teachers.....	149
Ro'ziyeva Z. Ajrashgan oilalarda yashovchi farzandlarda ikkiyuzlamachilik holati	152
Samandarova M. Inson va tabiat munosabatlarining ekofalsafiy talqini: ekologik mas'uliyat dialektikasi	155
Sodiqov J. Globallashuv sharoitida ekologik ta'limning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy ahamiyati	158
Tagaymuratova G. Qarindoshlar o'rtasidagi nikohga sotsiologik va bioetik yondashuvlar	161
Талипова М. Метакогнитивная осознанность как фактор развития академического контроля студентов.....	165
Ташматов И. Межрасовые браки в США: современные тенденции и перспективы.....	168
Ulug'murodov E. Oliy ta'lim tashkilotlarida strategik va indikativ boshqaruv mexanizmlarining komparativ tahlili hamda ularning samaradorlik ko'rsatkichlari	171
Umrzaqov B. Virtual texnologiyalar bo'lajak texnologik ta'limi o'qituvchilarida zamonaviy kasbiy sifatlarini shakllantirishning asosiy omili sifatida	175
Usmonova O. Talabalarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari.....	178
Xolova N. Raqamli transformatsiyaning mazmun va mohiyati	181
Hayitov B. Integrativ yondashuv asosida talabalarda fundamental bilimlarni rivojlantiruvchi dasturiy ta'minotni joriy etish texnologiyasi	185
Xusanov E. Turkistonda Jadid ma'rifatparvarlarining maorifga yondashuv masalalari	189
Husenova A. Blum taksonomiyasi – boshlang'ich sinf o'quv materiallarini o'zlashtirishning muhim vositasi sifatida	192
Shukurova S. OIV infeksiyasining oldini olish modellari	195
Ermanov D., Ziyakulova M., Leis A. The impact of reading and listening tasks on speaking skill development in EFL learners: a comparative study	198
Eshboboyeva M., Tursunova Sh. Fizika ta'limida laboratoriya mashg'ulotlarining talabalarning tasavvurlari va ijodiy fikrlashidagi ahamiyati.....	201
Yuldashova N. Akademik va shaxsiy muvaffaqiyatni ta'minlashda qiziqishning roli.....	204
Yalgashev B. Siyosiy etika fanini o'rganishning metodologik asoslari.....	207
Omanova G. Bolalar ko'p tarmoqli ta'lim va rehabilitatsiya muassasasida boshqaruv jarayonlarini takomillashtirish	211

Filologiya

Abduvaliyeva D. "Nahj-ul farodis"da kiyim-kechak nomlari	215
Allamberganova P. OAV materiallarini tahlil va monitoring qilishning mezon va usullari	218
Badridinova A. The notion of "Discourse" in linguistics	222
Boboqulova N. Ingliz va o'zbek tillarida somatik komponentli maqollarning semantik va konseptual farqlanishi.....	225
Dedakhanova D. Truth and imagination in early travel literature-analysis of P.G.Adams' book "Travelers and travel liars"	228
Dilbarjonov I., Isroiljon qizi G. Futbol, basketbol va boks terminlarining o'zbek tiliga moslashuvi	232
Zayriyev A. Leksikografiyaning tarixiy taraqqiyoti va uning tilshunoslikdagi roli: lug'at tuzishning nazariy va amaliy jihatlari.....	235
Zaripbayeva N. The impact of mobile-assisted language learning (MALL) on medical vocabulary development: an empirical study at medical university	238
Karimov O. Nurboy Jabborov – yirik matnshunos	241
Kuldasheva M. Fransuz tilidan o'zbek tiliga o'zlashgan so'zlarning epidigmatik xususiyatlari tadqiqi	244
Qayumova G. Miflar morfologiyasiga doir.....	247
Qayumova D., Anvarova U. Characteristics of heroines in virginia woolf's works	250
Mamatkulova X. Ingliz va o'zbek tillarida ot-antonimlar ishtirokidagi frazeologik birliklarning struktur-grammatik xususiyatlari	253
Mahmudjonova E. Nodir Normatov hikoya va qissalarida psixologizm masalasi	255
Mirzaaxmedov M. Anaphoric dependencies in korean and uzbek	259
Nasirova M. O'zbek va ingliz tillarida ota-ona tilida erkalash va maqtovchi iboralarning davrlar kesimidagi o'zgarishi	262
Ozotov A. Ingliz va o'zbek tillari ota diskursida nutqiy etiketlarning lingvokulturologik xususiyatlari ("Cho'qintirgan ota" va "Shaytanat" asarlari asosida)	265
Rakhimova G. Metamorphosis of the artistic image in translation: analysis of aesthetic and semantic transformations	268
Sayfullayev Z. Yakkabog' tumani toponimlarining shakllanishida hududdagi gidronimlarning ahamiyati	271
Temirova M. Oksyumoron birliklarning semantik va stilistik funksiyasi	274
Usarov I. O'zbek neostilistika maktabining metodologik asoslari: antropotsentrizm, yo'nalishlar va yangi tendensiyalar.....	277
Xamidova M. Robot obrazining badiiy o'ziga xosligi: Amerika fantastikasida klassik uslub (Azimov an'anasi) va Yevropa adabiyotida falsafiy-axloqiy yo'nalish (McEwan qarashi)	280
Xatamova D. Adabiy jarayon poetikasida umumestetik tamoyilning namoyon bo'lishi	283
Yakubov F. Siyosiy diskursda metaforalar qo'llanilishining bosqichlari, yo'nalishlari	286